

Tyrkiet

Det glemte Anatolien

25. marts til 5. april 2013

Leder: Else Priisholm

1. Dag København – Istanbul

Vi flyver fra Kastrup til Istanbul. Her lander vi i en helt anden verdenskultur i den enorme og kosmopolitiske storby. Efter indrejseformaliteterne kører vi direkte til vores hotel hvor der er tid til et lille hvil inden vi tager ned til Bosporus-strædet for at indtage vores første tyrkiske måltid under den navnkundige bro Galata Köprü.

Det bliver en fantastisk aften at spise her med udsigt ud over indsejlingen til strædet og den livlige skibstrafik og de store historiske bygninger og det berømte sultanpalads' forsvarsmure som kulisse og med den tyrkiske musik, der blander sig med lydene fra den pulserende storby som lydtæppe i baggrunden.

2. Dag Istanbul – Canakkale

Nu forlader vi Istanbul og kører mod vest langs Marmarahavet og følger halvøen Gallipoli. Det var ved den nordlige side af denne halvø, at der under 1. verdenskrig blev udført et slag der kostede vanvittig mange tyrkiske og australske soldater livet.

Vi passerer Dardanellerne og kommer i land på Tyrkiets asiatiske side og indlogerer os på hotel i Canakkale.

3. Dag Canakkale – Selcuk

Efter et solidt morgenmåltid kører vi til Troja og vi skal se de store arkæologiske udgravninger i oldtidsbyen, der var genstand for historiens første store arkæologiske udgravninger, foretaget af Heinrich Schliemann.

I vores kulturkreds knytter der sig så megen historie til stedet. De første beskrivelser af byen går helt tilbage til Homers Illiaden. Troja har lige fra starten været forbundet med mytologi og dens historie står endnu uklar. Men sikkert er det at der ikke kun har været én by her. Byens centrale placering ved indsejlingen til Marmarahavet ved

Middelhavet har fra starten givet den en stor fordel.

I dag har man afdækket bysamfund fra ni forskellige perioder her. De første går helt tilbage til ca. 3.000 år f. Kr. Det Troja som man mener at Homer har beskrevet eksisterede formentlig omkring 1.300-tallet f. Kr. Det sidste Troja blev skabt af Roms kejser Augustus. Da Konstantinopel umiddelbart herefter blev grundlagt forsvandt Troja ganske langsomt, formentlig da byen ikke længere havde eneret på handel.

Herefter begiver vi os ned langs Edremi-bugten mod dagens næste store historiske og arkæologiske højdepunkt, Pergamon. Dette sted var i den antikke græske periode hovedstaden i et udstrakt kongerige omkring det 3. århundrede f. Kr. Dens opståen i tiden omkring Aleksander Den Store fik stor kulturel og politisk betydning for hele området i mange år frem. Det kan tydelig ses i ruinerne af de mange fremragende bygningsværker, stedet er så kendt for.

Pergamon er kendt for sin usædvanlig smukke stilmæssige og arkitektoniske renhed, der har tjent som inspiration for mange senere store kulturer.

Vi skal også se det der er tilbage af det berømte Zeus alter.

Turen går videre gennem smukke og spændende landskaber. Vi kører ned gennem denne så historisk mættede del af landet over Izmir til byen Selcuk, hvor vi har to overnatninger.

4. Dag Selcuk

Målet for dagens udflugt er ruinerne af den store oldtidsby Efesos, der takket være økonomisk midler fra bl.a. UNESCO er så velbevaret. Her har vi en enestående mulighed for at se levn fra mange forskellige historiske perioder.

Denne by, som var en kystby ved Ægæerhavet inden området sandede til, var oprindeligt en by i det kariske rige. Senere koloniserede hellenske handelsfolk byen og gjorde den til en af bystaterne i Jonien. Her er ruiner fra den helt tidlige antikke græske tid, fra romertiden og fra den byzantinske tid på ét og samme sted. Her findes bl.a. et af verdens Syv Underværker, Artemistemplet og et af de største amfiteatre fra den antikke græske periode.

Vi skal også beundre det formidabelt smukke antikke Celsus' bibliotek, der er ualmindelig velbevaret.

Endvidere ser vi en mangfoldighed af søjlegange, ruiner der har tjent som handelsarkader, rådhus, templer og andre religiøse bygninger. Efesos var også hjemsted for flere af den tidlige kristendoms mest kendte skikkelser. Paulus opholdt sig her i flere perioder og Lukas blev begravet her.

Vi har god tid til at mærke historiens vingesus og fordybe os i de smukke bygninger.

Herfra kører vi til det lille hus, der af mange troende menes at være der hvor Jomfru Maria boede i den periode, hvor hun opholdt sig i denne del af Lilleasien, og endelig skal vi besøge det meget interessante museum i Selcuk.

5. Dag Selcuk – Afyon

Vi forlader nu de kystnære områder ved Ægæerhavet og rejser mod øst ind til områderne, der i oldtiden før Efesos og Pergamon udgjorde rammen for de store kulturer i det vestlige Anatolien.

Mens vi i Danmark endnu skrev ældre bronzealder, fandtes der i denne del af Anatolien to delvis samtidigt eksisterende og veludviklede kulturer, den lydiske og den frygiske.

Homer kaldte Lydien for Maeonia. Det var kendt for sin meget frugtbare jord og store forekomster af guld og sølv og den rige hovedstad Sardes.

Lydiere var de første, der indførte mønter som betalingsmiddel. Kulturen havde sin storhedstid mellem år 900 og 547 f. Kr. og den strakte sig helt fra Sortehavet i nord til Middelhavet i syd og Ægæerhavet mod vest, mens Ankara har været den østlige grænse.

Oprindelsen af den lydiske kultur er ukendt, men det menes at lydiere kom fra Øst Anatolien.

Da kimmererne angreb Lydien omkring år 640 f. Kr. faldt alle de store byer undtagen hovedstaden Sardes, og først med assyrenes hjælp fik man trængt kimmererne tilbage. Den sagnomspundne konge Kroisos blev den sidste af de lydiske konger. Han menes at have været umådelig rig og faldt for de indtrængende persere i 547 f. Kr.

Vores første mål for dagens udflugt er den lydiske kulturs store hovedstad, Sardis. Kun ganske lidt her vidner om den lydiske kultur, men endnu kan man se ruinerne af et Artemis tempel fra den hellenistiske periode samt bygninger fra den romerske tid.

Vi forlader de gamle lydiske områder og kommer efterhånden ind i det vestlige Anatoliens næste store kultur, Frygien. Om eftermiddagen ankommer vi til den interessante provinsby Afyon.

Afyon har en meget gammel historie og var tillige rammen for et af de afgørende militære slag i krigen mellem Tyrkiet og Grækenland i 1922. Her skal vi op i den gamle del af byen, hvor der er tradition for at bemale de gamle huse fra den osmanniske tid i et væld af flotte og iøjnefaldende farver.

Vi skal også op til toppen af det lille bjerg der ligger i byens udkant. Heroppe ligger et fort fra den byzantinske periode men fortets oprindelse går endnu længere tilbage, helt tilbage til den hittitiske tid.

Om aftenen indlogerer vi os på hotel i Afyon og hviler ud inden de næste store oplevelser.

6. Dag Afyon – Ankara

Den frygiske kultur har formodentlig sin oprindelse i Thrakien, der i dag udgør den lille del af Tyrkiet, der grænser op til Bulgarien og Grækenland.

Herfra udvandrede frygierne formodentlig omkring år 1.300 f. Kr. og bosatte sig i området mellem Ankara og den lydiske område og valgte Gordion som deres politiske hovedstad.

Den frygiske kultur dominerede det centrale Anatolien vest for Ankara i perioden fra ca. år

1.200 f. Kr. til ca. år 690 f. Kr., hvor den blev knust af de indtrængende kimmerere. Det frygiske folk genvandt aldrig dets politiske magt og ligesom det lydiske rige blev Frygien senere besat af perserne og igen senere befriet af Aleksander Den Store. Men den frygiske kultur og sproget vedblev at påvirke de omkringliggende kulturer langt ind i den romerske periode.

Dagen byde på en enestående mulighed for at se den interessante med lidet udforskede frygiske kulturs religiøse højborg, Midas Sehri – også kaldet Midas City nær landsbyen Yazilikaya (ikke at forveksle med den anden Yazilikaya fra hittit-kulturen, som vi senere skal besøge) ikke langt fra Afyon.

Vi kører gennem et stort og meget smukt område hvor frygierne brugte stedets iøjnefaldende klippeformationer som hellige steder. Selvom arkæologer gennem mange år har udforsket området og afdækket adskillige helligdomme, blotter landskabet til stadighed nye klipper og bjergsider, der tydeligvis har været bearbejdet af frygierne for mere end 2.700 år siden. Hist og her ser vi udskæringer i tufstensklipperne i form af løver, tempelfacader og svungne symboler, der nærmest ligner franske liljer.

Især den helt unikke tempelfacade ved Yazilikaya er hele udflugten værd. Denne tempelfacade er ubegribeligt velbevaret og frembyder de mest formidable udskæringer og mønstre. Tillige kan vi ane en tekst, der er skrevet på det frygiske sprog. Frygierne udviklede deres eget skriftsprog ud fra det fønikiske alfabet, men endnu er ingen kyndige i stand til at forstå det tilstrækkeligt.

Vi forlader stedet, der formentlig har været frygiernes religiøse hovedstad, og kommer efter et par timers kørsel til Gordion, der antagelig har været deres politiske og militære centrum. Spredt ud over hele områder ligger i dusinvis af små og store gravhøje eller tumuli. Her har frygierne haft tradition for at begrave kongelige og deres familie. Den største af gravhøjene er iøjnefaldende, og her ligger den sagnomspundne konge Midas begravet. Arkæologerne udforskede højen i 1950-erne, og vi kan komme gennem en smal tunnel helt ind til selve gravkammeret i et rum inde

bag vældige bjælker af cedertræ. Gravkammeret er tømt for dets genstande, men dem får vi senere mulighed for at se på museet i Ankara.

Det bliver en helt særlig oplevelse at være her inde på et så historisk sted. Sent eftermiddag ankommer vi til vores hotel i Ankara.

7. Dag Ankara – Bogazkale

En af de helt store seværdigheder i Ankara er det imponerende museum for oldtidskulturer. Museet har til huse i en meget smuk bygning der tidligere var et såkaldt karavansera. Her overnattede man på de store handelskaravaner, og her fik man friske forsyninger. Museet har en kolossal samling fra mange af Anatoliens store kulturer, lige fra uratus, hittitterne, assyrerne, lydierne og frygierne.

Her kan vi bl.a. se hvor højt udviklet den frygiske kultur var mht. fremstilling af genstande af keramik, bronze og træ. Efter museumsbesøget kører vi i bus op til det område, der i perioden fra ca. år 1.700 f.v.t. til omkring år 700 f.v.t. udgjorde rammen for en af Anatoliens første store kulturer, nemlig hittitterne. Heldigvis ved vi nu om dage meget om denne kultur, fordi der er der ualmindelig mange historiske levn fra denne kultur i form af beboelser, skulpturer og arkiver i form af kileskrifttavler.

Den hittitiske kultur var lige så dominerende som oldtidens Egypten og kulturerne i Mesopotamien, men blev glemt i historiens forvirring og blev først genopdaget i 1900-tallet.

Vi skal både besøge de store udgravninger i hittiternes gamle by, Boğazköy og tempelkomplekset Yazılıkaya med de mange relieffer i menneskestørrelse, der forestiller hittiternes guder.

Herfra kører vi op til Alacahöyük med de mange flotte skulpturer og kileskrifttavler. Vi overnatter på hotel i Bogazkale.

8. Dag Kappadokien

Om morgenen kører vi til Kappadokien, hvor vi tager en tur ud i det mærkværdige og smukke landskab.

Det var store vulkanudbrud, der i forhistorisk tid skabte landskabet her, og regnen og vinden har siden gjort sit til tilblivelsen af et

utal af søjleformede klipper af porøst tufsten, hvoraf mange fra naturens side er forsynet med en stor sten på toppen. Det mærkværdige landskab tager sig helt eventyragtigt ud.

Langt tilbage i historien har mennesker her forstået at indrette disse klipper til boliger, og det vil imponere os, at her stadig bor mennesker i disse klippeboliger og at de nu om dage er forsynet med elektricitet, telefon, internet og andre moderne bekvemmeligheder.

Da islam trængte op gennem Anatolien, veg den udenom Kappadokien. Således forblev området kristent meget længere end resten af Tyrkiet, og det kan ses i dag ved de mange tidligere kirker og klostre.

Også kirkerne blev skabt ud af klipperne, og selv om de for længst er forladt og mange også vandaliseret, kan man besøge mange af dem.

Vi har to overnatninger i Kappadokien.

9. Dag Kappadokien

Fra morgenstunden er der mulighed for, alt efter vejforholdene, at få en helt uforglemmelig oplevelse ved at betragte dette fantastiske landskab oppe fra en varmluftballon. Turen tager ca. tre timer, men selve ballonturen tager ca. én time.

Det kan ikke ses bedre!

Vi skal besøge det store open air museum i Göreme hvor vi bl.a. har mulighed for at se Kappadokiens flotteste klippekirker med deres betagende kalkmalerier.

Stedets mange kirker og klostre vidner om den middelalderlige kristendoms store indflydelse her.

Senere skal vi se en stor underjordisk landsby, der i perioder med krig har kunnet huse mange tusinde mennesker fordelt på adskillige etager. De mange krige der gennem tiderne har fejlet hen over Kappadokien, gjorde det nødvendigt at kunne overleve i en periode helt bogstaveligt under jorden. Her finder vi resterne af soverum, køkkener, spiserum og kældre til opbevaring af mad, vand og vin.

Vi krydrer dagens oplevelser med et enestående dansearrangement om aftenen.

Det foregår i et flot gammelt karavanserai, som ligger på en af silkevejens gamle handelsruter.

Et karavanserai er en bygning, der tidligere anvendtes til ophold, forsyning og beskyttelse af karavaner og andre rejsende.

Danseforestillingen udføres af de hvirvlende Dervish dansere, der oprindeligt var medlemmer af et sufistisk broderskab. Denne afart af islam forsøgte gennem dans at komme i en særlig transcetilstand. I deres lange hvide nederdele drejer danserne rundt om sig selv med højre hånd rettet mod himlen i mange minutter. Dette er et storslået og meget imponerende syn – mystisk og ekstatisk. Dervish sufismen har gennem mange århundreder været undertrykt af magthaverne, så den er stort set udryddet i dag.

10. Dag Kappadokien – Istanbul

Vi forlader Kappadokien om morgenen og kører den korte tur til områdets lufthavn, hvorfra vi flyver til Istanbul. Efter bare en time i luften ankommer vi tilbage i den store by hvor vores rejse begyndte. Her har vi et spændende program at glæde os til.

Istanbul er både det geografiske, det historiske og det kulturelle møde mellem Østen og Vesten. Få steder i verden fremtræder historien så tydeligt som her. Dens geografiske placering med det livlige Bosphorus-stræde der adskiller byen på hvert sit kontinent er i sig selv helt enestående. Det har ikke været en tilfældighed at Konstantin Den Store valgte netop denne beliggenhed til sit nye Rom. Hans store gamle by kan endnu anes flere steder og store dele af det gamle Istanbul domineres af bygningsværker fra tiden under det Byzantinske rige og de osmanner-tyrkiske sultaner.

De mange menneskelige gøremål er spændende nok i sig selv: folk der handler i den enorme og gamle overdækkede basar, folkelivet på de små tehuse hvor mændene sidder udenfor ved små borde og nyder deres te og diskuterer politik og fodbold som gjaldt det livet, de tålmodigere fritidsfiskere, der prøver deres held på den gamle Galatabro, de troende der i al hast styrer mod den nærmeste moské midt på dagen og de mange

skopudsere med deres flotte kasser af messing og endelig de mange der kontakter os for at afprøve deres engelsk eller bare være os til hjælp. Denne gigantiske og moderne by er stadig både øst og vest.

Denne dag tager vi på en sejltur ned gennem det berømte Bosphorus-stræde, der adskiller Europa og Asien.

Vi har to overnatninger i Istanbul.

11. Dag Istanbul

Det bliver en indholdsrig dag med mange indtryk fra nogle af de største historiske steder i landet. Vi begynder med at se Hippodromen fra Konstantin Den Stores tid. Her har mange afgørende historiske begivenheder udspillet sig. Hippodromen var det sted hvor de store religiøse opstande i kristendommens tidlige periode fandt sted.

Vi besøger Den Blå Moské, der ligger lige i nærheden af hippodromen.

Istanbuls historiske højdepunkt er uden tvivl den tidlige kristendoms vartegn og mesterligt bygget kirke, Hagia Sofia. Den ligger tæt på moskéen og den skal vi selvfølgelig også besøge og give os god tid til at nyde. Hagia Sofia er umådelig gammel. Der stod færdig i år 536! Det kolossale kirkerum i Hagia Sofia kirken rummer bl.a. adskillige mosaikker. Mange af dem blev ødelagt under billedstormene mellem år 729 og år 843. Da kirken blev omdannet til moské af muslimerne efter år 1453, da de osmanniske tyrkere indtog Konstantinopel, overlevede mosaikkerne kun fordi de var blevet kalket over af de kristne lige før Konstantinopels fald. De blev først opdaget igen under en istandsættelse i 1930-erne.

Vi giver os god tid i det fantastiske sultanpalads, Top Kapi. Dets placering kan ikke tænkes bedre idet paladset ligger lige ved indsejlingen til Det Gyldne Horn, højt oppe på en bakke. Herfra har det osmanniske riges mange sultaner regeret det enorme imperium og de fleste af dem har tilføjet paladset nye bygningsværker. Her kan vi se eksempler på de astronomiske rigdomme, der er blevet opbevaret her igennem de mange århundreder. Om eftermiddagen bliver der fritid på egen hånd.

12. Dag Istanbul – København

Vi forlader hotellet og kører til Istanbuls store og velfungerende lufthavn, hvorfra vi flyver tilbage til København med forventet ankomst sidst på eftermiddagen.

Prisen dækker:

Fly København/Istanbul retur
Indenrigsfly i Tyrkiet
Hoteller med halvpension
Kørsel i bus på rundrejsen
Seljads på Bosphorus
Alle udflugter og entréudgifter nævnt i programmet
Dansk rejseleder
Engelsktalende lokalguide
Drikkepenge til lokalguide og chauffør

Ikke inkluderet:

Afbestillings- og rejseforsikring
Ballonfærd dag 9

Praktiske oplysninger

Passet skal være gyldigt mindst 6 måneder efter hjemrejsedato.